

Ársfundur ASÍ 2010

Velferð á Íslandi

Lára Björnsdóttir

Formaður Velferðarvaktarinnar

25. október
2010

Velferð á Íslandi

- Kynning á fyrirlesara
- Velferð – skilgreining
- Þróun velferðarmála
- Hver er staðan?
- Hverja þarf að verja?
- Samfélagssáttmáli innan seilingar?

Velferð á Íslandi

- Félagssráðgjafi í 40 ár í ýmsum hlutverkum
- Nám í Danmörku og síðar Englandi
- Ástríðufull(ur) jafnréttis- og velferðarsinni
- Lánsöm að hafa fengið tækifæri að vinna að breytingum á viðhorfum og vinnubrögðum innan félagsþjónustunnar

Velferð á Íslandi

- Velferð stórt og falletgt orð
- Þrjár megin stoðir:
 1. Menntamál
 2. Heilbrigðismál
 3. Félagsleg þjónusta
- Atvinnumálin og atvinnuöryggi eru einnig grundavallaratriði í velferðinni

Velferð á Íslandi

- Ísland telur sig til Norrænna velferðarríkja
- Stöndum þeim líklega um flest jafnfætis í heilbrigðis og menntamálum
- Það eru verndandi þættir nú þegar við erum í djúpri efnahagslegri lægð
- Sérstaklega hvað varðar góða leik- grunn- og framhaldsskóla

Velferð á Íslandi

- Félagslega kerfið kom seinna og hægar til sögunnar
- Bæði lagasetning, fjármagn og viðhorf
- Ef undan eru skilin lög um alþýðutryggingar 1936
- Og barnaverndarlög 1932
- Sérög um verðuga notendur um og eftir 1980 – aldraða og fatlaða

Velferð á Íslandi

- Samþykkt um Félagsmálastofnun í Reykjavík 1967
- Lög um félagsþjónustu sveitarfélaga náðust ekki í gegn á Alþingi fyrr en 1991
- Arfur fátækrarframfærslunnar sterkur í vitund þjóðarinnar - jafnvel enn
- Gífurleg framþróun sl 20 ár einkum í viðhorfum til þjónustunnar og notenda

Velferð á Íslandi

- Félagssþjónusta hefur fest sessi víða um land
- Einnig þróun í barnavernd
- Að því búum við í kreppunni – **en**
- Flestar ef ekki allar bætur eru lægri en á hinum Norðurlöndunum
- Miklu meiri tekjutengingar í öllum bóttum
- Einnig í heilbrigðisþjónustunni

Velferð á Íslandi

- Fátækt hefur alla tíð verið fylgifiskur íslensk samfélags
- Þeir sem hafa glímt við fátækt fram að þessu verða verst úti í kreppunni
- Einstæðar mæður – oft láglaunakonur
- Öryrkjar og fátækir aldraðir
- Innflytjendur sem eiga lítið stuðningskerfi

Velferð á Íslandi

- Þeir sem hafa lifað um lengri tíma á fjárhagsaðstoð
- Langtímaatvinnulausir
- Fólk sem lengi hefur lifað af lægstu launum
- Barnafátækt er stórhættuleg
- Fátæk börn verða fátækir fullorðnir og síðan aldraðir

Velferð á Íslandi

- Velferðarvaktin var sett á laggirnar í febrúar 2009
- Hefur lagt áherslu á:
- Börnin
- Ungmenni – einkum sem ekki eru í skóla né atvinnu
- Ungu barnafjölskyldurnar

Velferð á Íslandi

- Þá sem stóðu höllum fæti fyrir kreppu
- Fólk án atvinnu
- Skuldavanda heimilanna
- Heilsu og heilsugæslu
- Skilgreina hvað er grunnþjónusta
- Að afla upplýsinga um stöðu mála og lykiltölur
- Svokallaða félagsvísa – sem sárvantar

Velferð á Íslandi

- Margt hefur gengið vel frá okt.2008
- En betur má ef duga skal
- Viðreisn atvinnulífsins
- Huga sérstaklega að langtímaatvinnulausum
- Lengja hámarkstímabil atv.leysisbóta úr 3 í 5 ár
- Standa vörð um lögbundna þjónustu hins opinbera – td húsaleigubætur
- Styðja við bakið á þeim sem nú spjara sig
- Og að sjálfsögðu þeim sem verst eru settir

Velferð á Íslandi

- Það verður að halda áfram að hafa hugann við að greina vandann og finna lausnir
- Margir kalla á aðgerðir – oft með réttu
- Orð eru samt til alls fyrst – **tala saman**
- Mikilvægt að aðgerðir byggji á staðreyndum og yfirvegun -

Velferð á Íslandi

- Viðreisn íslensk samfélags byggir á:
- Samfélagsábyrgð og samábyrgð okkar allra
- Vinnum saman
- Samfélagssáttmáli
- Vaktina þarf að standa á næstu misserum/árum

